

До разової спеціалізованої вченої ради
ДФ 70.895.031
у Хмельницькому університеті управління та
права імені Леоніда Юзькова
29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, 8

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора юридичних наук, доцента,
професора кафедри приватного та публічного
права Навчально-наукового інституту права та
сучасних технологій Київського національного
університету технологій та дизайну

ДЕМ'ЯНЧУКА ЮРІЯ ВІКТОРОВИЧА

на дисертацію

ФРАНЧУК ТЕТЯНИ АНАТОЛІЇВНИ

„Адміністративно-юрисдикційні провадження в діяльності

Державної прикордонної служби України”,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 081 „Право” в галузі знань 08 „Право”

Ступінь актуальності обраної теми.

Актуальність теми дисертаційного дослідження, обраної Франчук

Тетяною Анатоліївною, не викликає сумнівів, оскільки воно присвячено нагально концептуальній як в практичній, так і в науковій сферах тематиці – адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби України. Ураховуючи євроінтеграційний курс нашої держави та перспективу рекодифікації вітчизняного цивільного законодавства, представлена автором наукова робота є цікавою, необхідною та корисною, а відповідні наукові творчі пошуки у сфері проблематики, окресленій автором, мають визначати зміст і динаміку приватноправових перетворень на цьому шляху.

Проблематика адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби України, з урахуванням невинного розвитку науково-технічного прогресу є багатоаспектною та такою, що перебуває в стані перманентного оновлення. Незважаючи на доволі значний доктринальний доробок в царині адміністративно-юрисдикційним провадженням як таких, низка аспектів у вказаній площині, зокрема в частині діяльності Державної прикордонної служби України, залишається дослідженою побіжно або фрагментарно, що зумовлено як специфікою предмету дослідження, так і трансформативністю інформації, що підлягає опрацюванню й узагальненню.

Обрана автором тема дисертації, висновки, пропозиції та рекомендації, які виносяться ним на захист, є актуальними не тільки з доктринальної точки зору. Усебічний аналіз правової природи адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби України, розробка нових методик, висвітлення напрацювань в означеній сфері сприятимуть уникненню колізій і неоднорідності тлумачення й використання відповідних норм в правозастосовній практиці, а також

стануть у нагоді при уніфікації відповідних норм вітчизняного законодавства. Дисертантом зроблено досить вдалу спробу знайти відповіді на питання, вирішення яких буде виступати базисом для подальшого „викристалізування” науки адміністративного права.

Актуальність теми підтверджується також тим, що дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукової теми кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права „Правові засади організації та здійснення публічної влад”, що є складовою наукової теми Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова на 2013–2016 роки та “Управлінські та правові засади забезпечення сталого розвитку України як європейської держави” (номер державної реєстрації 0108U008927) на 2017–2026 роки (державний реєстраційний номер 01178U000103).

Ступінь обґрунтованості результатів представлених здобувачем наукових положень та висновків, сформульованих у дисертації, та їх новизна.

Виконана дисертація може бути охарактеризована як така, що має достатній науково-теоретичний рівень та практичну значимість положень й висновків, що пропонуються її автором.

Дисертантом коректно сформульовано мету його наукового дослідження, яка полягає у визначенні загальних закономірностей та видових особливостей адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби України, розроблені пропозиції і рекомендації для вдосконалення адміністративно-юрисдикційним провадженням.

Автором окреслено наступні завдання, виконання яких мало на меті досягнення поставленої мети: визначити сутність та значення адміністративного провадження в системі забезпечення правового режиму

перетину державного кордону України; дослідити правовий статус Державної прикордонної служби України; встановити місце адміністративного провадження в діяльності Державної прикордонної служби України; розкрити організаційно-правове забезпечення правового статусу осіб, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративне правопорушення; детермінувати правовий режим використання доказів Державною прикордонною службою України в адміністративному провадженні; провести аналіз змісту та особливостей реалізації заходів забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення Державною прикордонною службою України; виокремити особливості складання Державною прикордонною службою України та правовий режим протоколу про адміністративне правопорушення; розробити шляхи підвищення ефективності адміністративно-правового забезпечення процесу розгляду справ про адміністративне правопорушення Державною прикордонною службою України; вивчити зарубіжний досвід розгляду справ про адміністративне правопорушення прикордонними службами.

Слід констатувати, що аналіз тексту роботи дозволив дійти висновку про те, що завдяки вдалому підбору та компоунуванню визначених в роботі завдань, окреслена мета досягнута, а зроблені у роботі висновки, пропозиції та узагальнення корелюють їй.

Франчук Тетяною Анатоліївною продемонстровано достатній рівень оперування основними доктринальними категоріями в межах об'єкта та предмета дослідження, які сформульовані як „система організаційно-правового забезпечення діяльності Державної прикордонної служби України у сфері притягнення до адміністративної відповідальності” та „механізм практичного застосування Державною прикордонною службою України у сфері притягнення до адміністративної відповідальності” відповідно.

Автором доведено можливість самостійно провадити належне наукове дослідження основних теоретичних положень та нормативно-правової бази за темою дисертації та доречно використовувати відповідні правничі дефініції, виокремлювати та формулювати сутність основних проблемних моментів в досліджуваній сфері та пропонувати шляхи їх подолання.

Окрім цього, за результатами ознайомлення з дисертацією можна дійти умовиводу про те, що здобувач належною мірою оволоділа методологією наукової діяльності крізь призму застосування на відповідному професійно-науковому рівні сукупності методів наукового пізнання: формально-логічного, системного, функціонального, історичного та порівняльного аналізу, дедукції, індукції, тлумачення норм права, тощо.

Дисертаційна робота Франчук Т. А. складається з трьох розділів, які містять в собі дев'ять підрозділів. Автор починає дослідження з теоретичних засад здійснення адміністративного провадження Державною прикордонною службою України, зробивши окремий акцент на особливостях сутності та значення адміністративного провадження (Розділ 1). У Розділі 2 роботи ракурс уваги дослідника перенесено на особливості провадження Державною прикордонною службою України у справах про адміністративні правопорушення. Третім змістовним „блоком” дослідження виступають процедурні аспекти здійснення адміністративного провадження Державною прикордонною службою України (Розділ 3), в рамках якого автор розглядає у тому числі й закордонний досвід розгляду справ про адміністративне правопорушення прикордонними службами країн Грузії, Молдови, Польщі, Великої Британії і США.

Запропонована дисертантом структура роботи надала можливість здійснити послідовний аналіз проблемних аспектів адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби

України, розкрити сформульовану тему дослідження та досягнути поставленої мети шляхом вирішення анонсованих завдань.

Дисертація характеризується комплексним підходом автора до аналізу основних аспектів адміністративно-юрисдикційним провадженням в діяльності Державної прикордонної служби України. Заслужують на увагу виокремлення особливостей складання Державною прикордонною службою України та правовий режим протоколу про адміністративне правопорушення та зарубіжний досвід розгляду справ про адміністративне правопорушення прикордонними службами. Так, наприклад, вдалим вбачається аргументування необхідності деталізації на рівні відповідних інструкцій та нормативно-правових актів алгоритм розгляду справ із розширенням можливостей у прийнятті рішень та повідомлення про скоєння злочину шляхом перекваліфікації протиправного діяння з проступку на злочин із відповідним направленням документів правоохоронним органам (стор. 19).

У результаті проведеного дослідження дисертантом сформульовано низку висновків, рекомендацій і положень, що мають як науковий, так і практичний інтерес. Вагомим здобутком дисертації є її достатньо високий науково-теоретичний рівень, який свідчить про належну обізнаність дисертанта в науковій проблематиці, що стосується предмета дослідження.

У свою чергу, практичне значення результатів, отриманих автором дисертаційного дослідження, полягає в тому, що анонсовані пропозиції, висновки та узагальнення можуть бути використані як підґрунтя для подальших загальнотеоретичних наукових досліджень у процесі подальших наукових розробок методологічного та практичного характеру щодо реалізації посадовими особами Державної прикордонної служби України повноважень у сфері адміністративного провадження; при викладанні освітніх дисциплін „Адміністративне право та процес”, „Адміністративне право”,

„Адміністративно-деліктне право”, „Організація діяльності органів державної влади”, „Система правоохоронних органів України” та спеціальних навчальних курсів, при написанні підручників, навчальних посібників, розробці методичних рекомендацій, доведення необхідності подальшого вдосконалення організаційного, правового та методичного забезпечення діяльності посадових осіб служби в частині реалізації функції притягнення до адміністративної відповідальності; для вдосконалення окремих норм законодавства України у сфері регулювання діяльності Державної прикордонної служби України та використання методів державного примусу в адміністративному провадженні.

Таким чином, результати дисертаційного дослідження (у тому числі відображені у наукових публікацій здобувача) мають необхідний рівень наукової новизни. Проведене в роботі дослідження завершується закумульованими за його результатами висновками.

Повнота викладу положень дисертації в наукових публікаціях за темою дисертації.

Основні положення дисертації Франчук Тетяни Анатоліївни „Адміністративно-юрисдикційні провадження в діяльності Державної прикордонної служби України” викладено у 7 публікаціях у фахових виданнях, перелік яких затверджено ВАК України, а також у тезах 7 доповідей на науково-практичних конференціях.

На підставі проведеного аналізу тексту дисертації ознак порушення автором вимог академічної доброчесності, що ставляться до наукових робіт, виявлено не було.

Текст дисертації містить посилання на використані при проведенню дослідженні наукові результати, ідеї, публікації інших авторів (список використаних джерел сформовано із 139 пунктів).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Позитивно в цілому оцінюючи дисертацію Франчук Тетяни Анатоліївни „Адміністративно-юрисдикційні провадження в діяльності Державної прикордонної служби України”, не нівелюючи внесок автора у сучасну цивілістичну доктрину, тим не менш, слід констатувати, що окремі узагальнення, положення та висновки, презентовані автором, потребують уточнення або додаткової аргументації.

1. На ст. 40 дисертації автор розкриває сутність правового статусу Державної прикордонної служби України. Під час публічного захисту доцільно почути думку дисертанта щодо суб'єкта суспільних відносин правового статусу Державної прикордонної служби України.

2. Із роботи не зовсім зрозумілим видається правовий режим використання доказів Державною прикордонною службою України в адміністративному провадженні, адже нормативно-правова база нерозривно пов'язана й взаємообумовлена у вітчизняній правовій системі. Доречно було б дисертанту пояснити свою позицію.

3. По тексту роботи, а особливо в підрозділі 3.1 „Особливості правового режиму протоколу про адміністративне правопорушення” автор недостатньо уваги приділяє обґрунтуванню взаємозв'язку правового режиму протоколу про адміністративне правопорушення. Хотілося б почути додаткову аргументацію вказаних положень.

4. На с. 154 дисертації автором запропоновано адміністративно-правове забезпечення процесу розгляду справ про адміністративне правопорушення посадовими особами Державною прикордонною службою України. Не зрозуміло, що автор розуміє під розмежуванням кваліфікації адміністративного проступку та кримінально-караного діяння?

5. Своєчасними й обґрунтованими вбачаються характеристика й аналіз

дисертантом основних аспектів вивчення зарубіжного досвіду розгляду справ про адміністративне правопорушення прикордонними службами країн Грузії, Молдови, Польщі, Великої Британії і США. Доцільно присвятити увагу саме досвіду країн Німеччини.

У цілому висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Висновок.

Дисертація Франчук Тетяни Анатоліївни „Адміністративно-юрисдикційні провадження в діяльності державної прикордонної служби України”, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії, є самостійною завершеною кваліфікаційною науковою роботою, що містить нові обґрунтовані та аргументовані результати, що у своїй сукупності є значущими як для правової доктрини, так і мають практичне значення, відповідає вимогам „Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Франчук Тетяна Анатоліївна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 „Право”.

Офіційний опонент:

професор кафедри приватного та публічного права

Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій

Київського національного університету технологій та дизайну

доктор юридичних наук, доцент

Юрій ДЕМ'ЯНЧУК